

COV NTSIAB LUS HAIS TXOG COV MENYUAM COV HNUB NYOOG

18 lub hlis *txog rau* 36 lub hlis

KEV LOJ HLOB NTAWM KEV COJ TUS CWJ PWM THIAB LUB SIAB LUB NTSWS

Cov menyuam yuav kawm txog cov kev siab xav thiab kev sib txuas lus li cas?

EV LOJ HLOB NTAWM KEV COJ TUS CWJ PWM THIAB LUB SIAB LUB NTSWS COV LUS QHIB

Cov menyuam yaus xav li cas thiab yuav tswj tau

- lawv tus kheej,
- lawv txoj kev siab ntsws xav thiab cwj pwm, thiab
- lawv txoj kev sib raug zoo nrog lwm tus

...cov ntawm no yog qhov uas peb hu haiskev *loj hlob ntawm txoj kev sib raug zoo nrog lwm tus-kev siab ntsws xav.*

Txoj kev loj hlob ntawm cov kev txawj no tseem ceeb heev rau tus menyuam txoj kev vam meej hauv tsev kawm ntawv nrog rau lwm cov kev txawj ib yam nkaus, xws li kev hais lus thiab kev nyeem ntawv thiab kev laij lej.

Thawj tsib xyoos ntawm tus menyuam lub neej lawv yuav kawm los...

- tswj lawv lub cwj pwm,
- cwj, qhia thiab tswj txoj kev siab ntsws xav,
- paub thiab txawj xav txog lwm cov neeg txoj kev siab ntsws xav,
- coj nrog cov phooj ywg,
- koom ua ib tug hauv ib pab pawg, lossis
- kawm los sib raug ze nrog cov neeg laus, nrog rau lawv niam lawv txiv, lwm cov neeg hauv lawv lub tsev neeg, thiab cov kws qhia ntawv.

Cov menyuam yaus yuav kawm cov kev txawj hais txog txoj kev sib raug zoo nrog lwm tus-kev siab ntsws xav los ntawm kev sib raug ze nrog cov neeg laus thaum lawv sib tham mus los, ua ub ua no ua ke thiab qhuab qhia zoo. Txoj kev ua si yog ib qho tseem ceeb los pab tus menyuam kawm txog cov kev txawj ntawm no thiab. Thaum lawv ua si, cov menyuam yaus yuav sim cov kev txawj uas lawv paub los coj nrog lwm tus neeg, sim qhov lawv txoj kev siab ntsws xav, sim cov cwj pwm tshiab thiab txais lus rov qab txog lawv ntawm lwm cov neeg. Txoj kev ua si pab cov menyuam yaus los kawm ntawv txog lawv tus kheej thiab lwm cov neeg thiab los tsim lawv txoj kev txawj sib txuas lus thiab txoj kev coj nrog lwm tus neeg.

**Cov menyuam yuav kawm txog cov kev siab xav thiab kev sib txuas lus li cas?
KEV LOJ HLOB NTAWM KEV COJ TUS CWJ PWM THIAB LUB SIAB LUB NTSWS**

Kev Loj Hlob Ntawm Kev Coj Tus Cwj Pwm Thiab Lub Siab Lub Ntsws

Cov Lus Qhib

Kuv tus menyuam kawm dabtsi txog nws tus kheej thiab nws txoj kev siab ntsws xav?

Koj tus menyuam uas muaj peb xyoos paub khov kho tias nws yog leej twg thiab feem ntau nws qhia tau rau koj tias nws xav tau dabtsi thiab nws txoj kev siab ntsws xav li cas. Nws qhia tau rau koj tias muaj leej twg nyob hauv nws tsev neeg thiab nws cov phooj ywg yog leej twg. Nws qhia tau rau koj meem meem tias nws nyiam thiab tsis nyiam dabtsi. Cov neeg uas nws nyiam tej zaum yuav yog nws tsev neeg, phooj ywg, cov kws qhia ntawv thiab cov neeg uas nyob ib ncig ntawm koj.

Nws nyiam pom tias nws ua tau ib yam dabtsi tshiab. Nws nyiam “ua ub ua no nws tus kheej,” txawm tias qhov nws ua nyuaj nyuaj thiab yuav ua rau nws ntshov siab. Tej zaum nws xav rau khau nws tus kheej, txawm tias nws yuav siv 10 feeb thiab nws twb rau tsis thwj lawm los nws xum ua nws tus kheej.

Thaum nws ua si nrog nws cov phooj ywg, qee zaus nws yuav ua tau raws li lwm tus neeg lub tswv yim thaum lawv ua si thiab koom tau ib tug khoom ua si, tiamsis feem ntau koj tseem yuav hnov nws hais lo lus tias, “kuv li.” Nws yuav nyiaj ua si nrog phooj ywg thiab tej zaum nws yuav thov kom teem ib lub sijhawm mus ua si nrog lawv.

Nws muaj ob peb lo lus los qhia tias nws xav li cas (zoo siab, tu siab, chim siab, ntshai) thiab txawj nug kom koj lub nws. Tej zaum nws txoj kev siab ntsws xav yuav ntau dhau rau nws ces vim li ntawd nws yuav chim siab quaj. Tej zaum nws yuav ntshai thaum nws txog lub hnuv nyoog no, xws li ntshai muv, dev, lossis dab. Nws yuav xyaum nws cov kev siab ntsws xav thiab tej zaum nws yuav “quaj dag” thaum nws ua si tias nws tu tu siab. Tej zaum nws yuav saib nws tus kheej hauv iav thaum nws xyaum ua raws li cov kev siab ntsws xav li ntawd nws thiaj li pom tias cov kev siab ntsws xav zoo li cas.

Nws paub tias lwm tus neeg txoj kev siab ntsws xav zoo li cas thiab tej zaum nws yuav hlub ib tug neeg thaum nws khawm lossis nqa ib tug khoom uas nws tus phooj ywg nyiam tshaj plaws rau nws. Qee zaus nws txawj xav txog lwm tus, tiamsis thaum nws txoj kev siab ntsws xav ua tuaj lawm thiab ces feem ntau nws yuav tsis xum xav txog lwm tus lawm.

Feem ntau nws yuav ua si li tej yam uas tau tshwm sim tiag tiag hauv nws lub neej, xws li mus ntsib tus kws kho mob lossis mus rau tom lub khw muag zaub. Txoj kev ua si li no yuav pab nws to taub tej yam uas tau tshwm sim thiab pab nws nkag siab thiab khwv yees tau txog nws lub neej.

Nws kawm dabtsi txog lwm cov tib neeg thiab kev sib raug zoo nrog lwm tus neeg?

Koj tus menyuam uas muaj 36-hli kawm tau ib co kev txawj thaum nws ua si nrog lwm cov menyuam yaus. Qee zaus nws yuav ua si ib sab ntawm lwm tus menyuam yaus, ua si nrog tib co khoom ua si, tiamsis nyias ua nyias yam. Lwm cov sijhawm, nws yuav ua ub ua no nrog lawv, tham thiab ua si nrog lawv. Nws nyiam ua si “ua txuj tias yog lwm yam” thiab nws ua txuj tau tias nws yog ib tug aub lossis ib tug mosliab thiab nws qhia tau tej yam yooj yim rau nws cov phooj ywg ua ib yam li, “Tamsim no koj mus pw, mosliab.” Nws qog tau nws cov phooj ywg nrog rau cov laus li ntawd nws thiaj li kawm tau ib co cwj pwm thiab kev txawj tshiab. Qee zaus nws yuav siv lwm tus menyuam lub tswv yim thaum nws ua si thiab koom tau ib tug

**Cov menyuam yuav kawm txog cov kev siab xav thiab kev sib txuas lus li cas?
KEV LOJ HLOB NTAWM KEV COJ TUS CWJ PWM THIAB LUB SIAB LUB NTSWS**

khoom ua si, tiamsis feem ntau koj tseem yuav hnov nws hais lo lus tias, “kuv li.” Nws yuav nyiaj ua si nrog phooj ywg thiab tej zaum nws yuav thov kom teem ib lub sijhawm mus ua si nrog lawv.

Nws koom tau nrog tej yam dej num yooj yim tu khoom, nws yim huab yuav ua tau yog tias ib tug neeg laus nrog nws ua.

Yog tias nws tau mus nyob hauv lub chaw zov menyuam dua, feem ntau nws tsis xav li cas thaum koj coj nws mus tso rau tod. Tej co menyuam yuav quaj rau ob peb feeb thaum lawv niam lawv txiv mus, tiamsis sai sai tom qab lawv yuav tsum thiab mus ua si.

Cov lus los pab koj txhawb kom koj tus menyuam kawm txog nws tus kheej los ua ib tug neeg, kawm txog tej yam nws txoj kev siab ntsws xav thiab kawm txog lwm cov tib neeg thiab kawm txog nws txoj kev siab ntsws xav:

Kawm txog nws tus kheej los ua ib tug neeg

- Txhawb kom nws uas ntau yam rau nws tus kheej li nws ua tau. Cov menyuam me nyiaj koom ua ub ua no, kawm tej yam kev txawj tshiab thiab nws nyiam xav tias nws pab koj. Tej zaum nws yuav....

Tej zaum co no yuav siv sijhawm rau nws los ua nws tus kheej, tiamsis yog koj siv sijhawm li no nrog nws koj qhia tau rau nws tias nws muaj peev xwm thiab cov no yuav pab nws xyaum siv nws cov kev txawj tshiab.

- Hnav thiab hle khaub ncaws nws tus kheej, rau mov thiab noj mov nws kheej, hliv dej ntawm lub taub me me rau hauv nws lub khob, pab koj ntxuav zaub, pab koj rau mov, muab nws cov khoom ua si mus cia lossis pab koj txhuam qhov rai.
- Thaum nws hais tias, “naus,” lossis tsis xav ua li koj hais, nco qab tias nws xyaum ua nws ib tug neeg.
 - Txawm tias koj xav kom nws nres lossis tswj ib yam nws ua, koj qhia tau rau nws tias koj yeej nkag siab tias nws yeej muaj ib lub tswv yim zoo kawg.
 - “Kuv yuav cheem koj kuv tsis pub koj nce lub txee rau ntawv.” (txwv ib ce)
 - “Koj nqis puas tau koj tus kheej lossis koj puas xav kom kuv pab koj nqis los?” (tsuas muaj ob ntawm no los xaiv xwb)
 - “Koj xav nce ub tej no lossis koj xav kom tau ib phau ntawv?” (qhia tias nws lub tswv yim zoo)
 - “Lub txee rau ntawv tsis khov thiab tej zaum nws yuav vau yog tias koj nce.” (qhov no yuav qhia tej yam rau nws ntxiv)
 - “Yog tias koj xav nce ub tej no, los ib mus nce tus ntaiv nraum zoov. Yog tias koj xav tau ib phau ntawv, cia kuv pab koj muab.” (qhov no muab ntau yam rau nws xaiv thiab ib txoj kev los ua li nws lub tswv yim)

Kawm txog lawv txoj kev siab ntsws xav

- Pab nws to taub nws txoj kev siab ntsws xav thaum koj qhia lub npe rau txoj kev uas nws siab ntsws xav ntawd.
 - “Zoo li koj tu tu siab sav.”
 - “Nws yeej ntshov siab kawg thaum koj sim rau koj txhais khau tiamsis nws ib sij daig.”
 - “Kuv pom tias koj zoo siab heev mus rau tom phoj.”

Cov menyuam yuav kawm txog cov kev siab xav thiab kev sib txuas lus li cas?

KEV LOJ HLOB NTAWM KEV COJ TUS CWJ PWM THIAB LUB SIAB LUB NTSWS

- Qhia rau nws vim li cas cov kev siab ntsws xav ntawd ho tshwm sim.
 - “Koj ntog lawm. Kuv xav tias tej zaum koj raug mob thiab koj muaj ntsis ntshai.”
 - “Thaum koj hais good-bye rau koj niam, tej thaum koj hnov tias koj tu tu siab.”
 - “Koj zoo zoo siab thaum koj nrog koj tus tij laug ua si.”
- Nug seb nws txoj kev siab ntsws xav li cas.
 - “Tamsim no koj siab ntsws xav li cas lawm?”
 - “Saib tus menyuam tub hauv phau ntawv. Koj xav tias nws siab ntsws xav li cas?”
- Pab nws qhia txog tej yam nws siab ntsws xav kom nyab xeeb.
 - “Yog tias koj chim siab koj qhia tau rau koj tus phooj ywg tias, “Kuv chim chim siab.”
 - “Yog tias koj chim siab thiab koj xav ntaus ib yam dabtsi, koj ntau tau lub hauv ncoo no.”
- Koj siv tau cov phau ntawv uas qhia txog txoj kev siab ntsws xav lossis duab uas qhia txog txoj kev siab ntsws xav los qhia lub npe thiab tham txog menyuam txoj kev siab ntsws xav.
- Muab ib daim iav dai kom siab li koj tus menyuam. Tej zaum nws xav saib nws lub ntsej muag thaum nws txoj kev siab ntsws xav li cas, lossis xyaum ua ntau hom lub ntsej muag los phim txoj kev siab ntsws xav.
- Thaum koj tus menyuam ntshai, nyob ze rau ntawm nws thiab pab hlab nws. Tej thaum koj tus menyuam tsis xav kom koj cia li coj nws mus ntawm ib qho chaw uas txaus ntshai rau nws, tiamsis nws xav kom koj nyob ntawd pab nws. Yog tias nws ntshai tus neeg uas nyob ib ncig hauv koj lub zej zog tus aub, koj khoov mus zaum tau ib sab ntawm nws, puag nws thiab nrog tus aub tham. Feem ntau, thaum koj nyob ntawd thiab qhia tej yam rau nws thiab thaum koj kov tus aub nws tsis muaj dabtsi phem tshwm sim yuav pab tau nws tsis tshua ntshai. Yog tias nws tsis xav nyob qhov ntawd lawm, ua raws li nws hais. Tej zaum koj muab tau ib daim duab txog qhov nws ntshai rau nws saib thiab tuav thiab tham txog daim daub los pab nws kom nws tsis txhob ntshai.
- Qhia rau nws paub tias qhov nws txoj kev siab ntsws xav li ntawd tsis ua li cas thiab koj yuav mloog lossis lees paub tias nws txoj kev siab ntsws xav li cas.

Qhov no yuav pab nws ntseeg koj nrog nws txoj kev siab ntsws xav thiab ua rau nws pom tias nws tsis thas zais nws txoj kev siab ntsws xav ntawm koj.

Kawm txog lwm cov neeg

- Thaum koj ua tej yam tshiab siv sijhawm los pab koj tus mosliab haum rau cov neeg tshiab. Yog tias koj ib tug phoojywg yuav saib xyuas nws thaum koj tawm mus khiav dej num, caw nws tuaj ib hnuab ua ntej lossis ib ob teev los ntsib nws thiab ua si nrog nws ua ntej koj yuav tawm mus khiav dej num. Thaum nws paub tus neeg zoo dua, nws yuav kam nyob taus zoo dua nrog tus neeg ntawd thaum koj mus.
- Thaum koj tus menyuam pib mus rau ib lub chaw zov menyuam, ua zoo saib kom nws muaj ib lub sijhawm txaus los paub tus neeg thiab lub chaw uas yuav zov nws.
 - Mus xyuas ob peb zaug ua ntej thiab nyob nrog nws li ntawd nws thiaj li rov qab los tau rau ntawm koj thaum nws mus saib ua saib no tshiab.
 - Nrog tus neeg zov menyuam tham kom koj paub nws zoo, li ntawd koj thiaj li tso siab tau los tso koj tus menyuam nyob nrog lawv. Thaum xub thawj sim tso koj tus menyuam nyob rau ib lub sijhawm luv, li ntawd nws thiaj li kawm tau tias koj yuav rov qab los.
- Muab tej lub sijhawm rau nws los ua si nrog lwm cov menyuam (tom phoj, nrog lwm cov neeg uas nyob ib ncig ntawm koj lossis tsev neeg, hauv lub chaw zov menyuam lossis cov chav kawm rau tus niam txiv/tus menyuam).
 - Nco qab tias txawm nws zoo siab heev txog lwm cov menyuam los, nws tseem tsis tau txawj ua si nrog lawv, thiab tej zaum lawv yuav muaj teeb meem nrog cov khoom ua si lossis lawv txaj muag tsis kam koom nrog lawv mus ua si.

Cov menyuam yuav kawm txog cov kev siab xav thiab kev sib txuas lus li cas?

KEV LOJ HLOB NTAWM KEV COJ TUS CWJ PWM THIAB LUB SIAB LUB NTSWS

- Kev sib koom khoom ua si yuav nyuaj thaum lawv nyob lub hnuab nyoog no. Thaum koj koj nws mus ua si ntawm ib qho chaw uas tsis yog kiag ib tug neeg qho chaw xws li tom phoj, tom dej hiav txwv lossis tom vaj nws yuav pab tswj tsis tshua muaj cov teeb meem txog khoom ua si. Txoj kev ua si nrog av thiab dej nrog ob peb tus yawm av thiab thoob me me yuav yog ib lub sijhawm zoo los ua si nrog phooj ywg.
- Thaum nws ua si nrog lwm cov menyuam yaus saib xyuas nws zoo zoo thaum nws muaj lub hnuab nyoog no. Tej zaum nws yuav tsum tau koj los pab nws qhia nws cov tswv yim thiab txoj kev siab ntsws xav rau lwm tus thiab los mloog rau lwm cov neeg cov tswv yim thiab pab nws daws teeb meem.

allaboutyoungchildren.org